

ONDERZOEKS- EN
ADVIESBUREAU

Haaksbergen Plangebied Kop van de Parallelweg

Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend
veldonderzoek (verkennde fase)

BAAC Rapport V-12.0442 juni 2013

Auteurs:
W.A. Bergman
mw. E.A.M de
Boer, MSc., MA.

Status:
definitief

Colofon

ISSN:	1873-9350		
Auteur(s):	W.A. Bergman mw. E.A.M de Boer, MSc., MA.		
Cartografie:	mw. E.A.M de Boer, MSc., MA.		
Redactie:	mw. drs. A. Buesink mw. drs. J. de Winter		
Copyright:	Wooncorporatie Domijn te Enschede/ BAAC bv te Deventer		
Eindcontrole:	drs. A. Buesink		07/01/2013
Autorisatie (senior prospector):	drs. A. Buesink		07/01/2013

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wooncorporatie Domijn en/of BAAC bv.

BAAC bv
Onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en
Cultuurhistorie

Graaf van Solmsweg 103
5222 BS 's-Hertogenbosch
Tel.: (073) 61 36 219
Fax: (073) 61 49 877
E-mail: denbosch@baac.nl

Postbus 2015
7420 AA Deventer
Tel.: (0570) 67 00 55
Fax: (0570) 61 84 30
E-mail: deventer@baac.nl

Inhoud

Inhoud	5
Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Onderzoekskader	9
1.2 Ligging van het gebied	10
1.3 Administratieve gegevens	11
2 Bureauonderzoek	13
2.1 Werkwijze	13
2.2 Landschappelijke ontwikkeling	13
2.3 Bewoningsgeschiedenis	18
2.3.1 Historie	18
2.3.2 Archeologie	20
2.3.3 Bekende cultuurhistorische waarden	23
3 Archeologische verwachting	25
4 Inventariserend veldonderzoek	27
4.1 Werkwijze	27
4.2 Veldwaarnemingen	28
4.3 Verkennend booronderzoek	28
4.3.1 Lithologie en bodemopbouw	28
4.3.2 Archeologische indicatoren	29
4.4 Geologische, bodemkundige en archeologische interpretatie	29
5 Conclusie en aanbevelingen	31
6 Geraadpleegde bronnen	33
Bijlage 1	Overzicht van geologische en archeologische tijdvakken
Bijlage 2	Verstoringskaart
Bijlage 3	Boorstaten

Samenvatting

BAAC bv heeft een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uitgevoerd voor het plangebied Kop van de Parallelweg te Haaksbergen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied deel uit maakt van een pleistoceen zandgebied waar een afwisseling van dekzandruggen en laaggelegen gebieden voorkomt. Het plangebied ligt op de overgang van een hoger (oostelijke deel) naar een lager gelegen (uiterste noordwestelijke deel) gebied. In de loop van de late middeleeuwen en nieuwe tijd is de natuurlijke bodem in het plangebied afgedekt met een esdek, waardoor in het plangebied hoge zwarte enkeerdgronden voorkomen. Esdekken komen over het algemeen voor in gebieden die van oudsher aantrekkelijke vestigingsplaatsen waren. In de omgeving van het plangebied zijn archeologische waarden bekend uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Het plangebied was in de achttiende en negentiende eeuw onbebouwd en in gebruik als bouwland.

De aanwezigheid van een dikke humeuze bovengrond heeft eventueel aanwezige archeologische waarden tegen bodemverstoringen beschermd. Het plangebied is echter vanaf het begin van de twintigste eeuw intensief gebruikt. De aanwezige bebouwing (bedrijfshallen) zal de bodem vanwege het beperkte funderingsoppervlakte over het algemeen slechts lokaal hebben verstoord o.a. daar waar kelders zijn gegraven. Verder gebruik o.a. door het graven van stortgaten en het ingraven van brandstoftanks zal eveneens tot verstoring hebben geleid. In hoeverre deze verstoring ook daadwerkelijk tot verstoring van het archeologisch niveau heeft geleid, is op basis van het bureauonderzoek echter niet duidelijk. De dikte van de humeuze bovengrond varieert, vermoedelijk als gevolg van egalisatie en ophoging, maar mogelijk ook als gevolg van verstoring van 65 cm tot meer dan 150 cm.

Op basis van deze gegevens wordt aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor de aanwezigheid van onverstoord archeologische waarden uit het neolithicum tot en met de late middeleeuwen (nederzettingsresten, grafvelden e.d.). Voor vuursteenvindplaatsen uit de steentijd geldt vanwege de verwachte verstoring een lage verwachting. Ook aan de nieuwe tijd wordt, gezien het ontbreken van bebouwing in de achttiende en negentiende eeuw, een lage verwachting (nederzettingsresten) toegekend. Aan de delen van het plangebied waar een kelder heeft gelegen wordt een lage verwachting voor alle perioden toegekend. Om deze verwachting te toetsen en aan te vullen is in het gebied met een middelhoge verwachting een verkennend booronderzoek uitgevoerd. In de delen van het plangebied met een lage verwachting is geen vervolgonderzoek uitgevoerd.

Uit het verkennend booronderzoek bleek dat de bovengrond in het hele plangebied verstoord is vanaf 40 cm –mv tot een maximale diepte van 1,5 m beneden maaiveld. In de ondergrond komen in het grootste deel van het plangebied overstromings- en beekafzettingen voor. Deze worden in een aantal

boringen afgedekt door een 20 tot 70 cm dikke menglaag. Deze menglaag is ontstaan door bioturbatie. Langs de zuidoostgrens en geïsoleerd op één locatie komt dekzand voor. Dit dekzand is afgetopt, vergraven of geërodeerd. Een esdek, zoals verwacht werd op basis van het bureauonderzoek, is niet aangetroffen.

Een vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van Woningcorporatie Domijn heeft het onderzoeks- en adviesbureau BAAC bv een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennde fase) uitgevoerd voor het plangebied Kop van de Parallelweg te Haaksbergen. Aanleiding voor het onderzoek is het plan het gebied te herontwikkelen. Ten tijde van het onderhavige onderzoek waren hier nog geen specifieke plannen voor. Het (voormalige) gebruik als bedrijfsterrein zal echter naar verwachting worden veranderd in de bestemming 'wonen' en/of 'zorg'. De minimale bodemverstoring bij de realisatie van de herontwikkeling is te verwachten tot in de C-horizont van de bodem, waarbij een gerede kans bestaat dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden.

Het doel van een bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een omschreven gebied aan de hand van bestaande bronnen. Met behulp van de verworven informatie wordt een specifiek archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Het inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek heeft tot doel inzicht te krijgen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op de locatiekeuze in het verleden en om de intactheid van het bodemprofiel te bepalen.

Tijdens het bureauonderzoek dienen de volgende onderzoeksvragen uit het Plan van Aanpak voor het bureauonderzoek¹ te worden beantwoord:

- Zijn binnen het plangebied bekende archeologische waarden aanwezig? Zo ja, zijn er gegevens bekend over de omvang, ligging, aard en datering hiervan?
- Wat is de verwachte bodemopbouw in het gebied en zijn er gegevens bekend over bodemverstorende ingrepen in het verleden binnen het plangebied?
- In hoeverre worden archeologische resten bedreigd en is vervolgonderzoek nodig en zo ja, in welke vorm?

Na het verkennende booronderzoek dienen de volgende onderzoeksvragen uit het Plan van Aanpak voor het inventariserend veldonderzoek² te worden beantwoord:

- Hoe is de bodemopbouw en is deze nog intact?

¹ Bergman & De Bondt 2012.

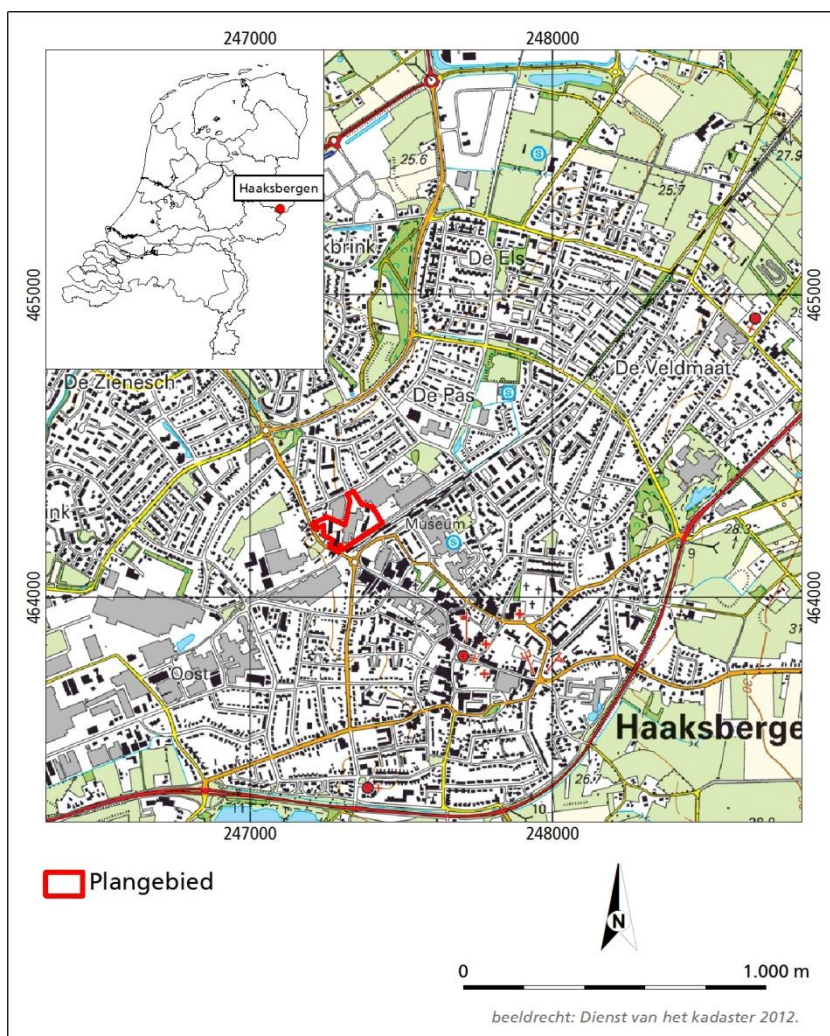
² Bergman & Emaus 2012.

- In hoeverre worden archeologische resten bedreigd en is vervolgonderzoek nodig en zo ja, in welke vorm?

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.2³ en de onderzoeksspecifieke Plannen van Aanpak.

1.2 Ligging van het gebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Haaksbergen in de gelijknamige gemeente (provincie Overijssel). Het plangebied omvat de percelen aan de Parallelweg 2 en 4 en de Goorsestraat 2 en 20 en wordt begrensd door de Parallelweg in het zuidoosten, de Goorsestraat in het zuidwesten en de M.A. de Ruijterstraat in het noordwesten. De oppervlakte bedraagt circa 1,86 heCLVre. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied.

³ SIKB 2010.

1.3 Administratieve gegevens

Provincie:	Overijssel
Gemeente:	Haaksbergen
Plaats:	Haaksbergen
Toponiem:	Kop van de Parallelweg
Kadastrale gegevens:	Gemeente Haaksbergen, sectie K, nr. 690-692, 694, 1418, 2153, 4031 en 4572
Datum opdracht:	2 januari 2013
Datum conceptrapportage:	8 januari 2013
Datum definitief rapport	10 juni 2013
BAAC-projectnummer:	V-12.0442
Coördinaten:	247.209/ 464.247 247.340/ 464.352 247.437/ 464.248 247.295/ 464.152
Kaartblad:	34E
Oppervlakte:	1,85 ha
Datering:	N.v.t.
Onderzoeksmeldingsnummer:	54707
Onderzoeksnummer:	44642
AMK-terrein:	N.v.t.
Waarnemingnummer(s):	N.v.t
Vondstmeldingsnummer(s):	N.v.t
Type onderzoek:	Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase)
Opdrachtgever:	Woningcorporatie Domijn Contactpersoon: mw. C. Beld Postbus 1345 7500 BH Enschede tel. 088-1116579
Bevoegde overheid:	Gemeente Haaksbergen Postbus 102 7480 AC Haaksbergen
Beheer documentatie:	Bibliotheek Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en archief BAAC bv.
Uitvoerder:	BAAC bv, vestiging Deventer Postbus 2015 7420 AA Deventer tel. 0570-670055
Projectleider:	W.A. Bergman w.bergman@baac.nl

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze

Tijdens het bureauonderzoek is aan de hand van bestaande bronnen de historisch-geografische en bouwhistorische waarden in beeld gebracht en een archeologische verwachting voor het plangebied opgesteld. Bij de inventarisatie van de archeologische waarden is gebruik gemaakt van gegevens uit het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), evenals de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW). Hierbij is het Archeologisch Informatie Systeem (ARCHIS) gebruikt. De provinciale cultuurhistorische waardenkaart is geraadpleegd, evenals de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart. Met name voor de recentere archeologische periodes zijn diverse historische bronnen geraadpleegd. Daarnaast is contact opgenomen met de Historische Kring Haaksbergen. Tevens is gebruik gemaakt van het Actueel Hoogtebestand Nederland alsmede oude topografische kaarten. Literatuur over de geologie, geomorfologie en de bodemopbouw van het onderzoeksgebied is eveneens bestudeerd om op basis van locatiekeuze-theorieën een uitspraak te doen over de kans op aanwezigheid van archeologische resten.

In navolgende paragrafen worden de resultaten van het bureauonderzoek beschreven. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een synthese in de vorm van een specifieke archeologische verwachting en een beschrijving van de cultuurhistorische kenmerken van het gebied. Een opsomming van de geraadpleegde literatuur en gebruikte kaarten is terug te vinden in de literatuurlijst. Voor een tabel met een overzicht van geologische en archeologische tijdvakken wordt verwezen naar bijlage 1.

2.2 Landschappelijke ontwikkeling

Het plangebied maakt deel uit van het oostelijke zandgebied.⁴ Lange tijd stroomden rivieren van het oostelijke Eridanos-riviersysteem en later de Rijn door dit gebied en werden grof zand en grind afgezet. Omstreeks 370.000 jaar geleden brak een koude periode, het Saalien, aan, waarin de ijskappen zich sterk over het noordelijke halfrond uitbreidden. In het laatste deel van het Saalien drong het ijs daarbij ook Nederland binnen tot de lijn Haarlem-Nijmegen. Het ijs duwde zowel de fluviatiele afzettingen als oudere mariene afzettingen, die deels bevroren waren, in grote schollen op tot hoge stuwwallen, terwijl onder het ijs diepe glaciële bekkens ontstonden. Ook het plangebied is in deze periode bedekt geweest met landijs. Onder het ijs werd grondmorene gevormd, dat bestaat uit keileem. Keileem bestaat uit een mengsel van klei, zand en stenen, dat sterk is samengedrukt door het landijs. Het landijs heeft de grondmorene gemodelleerd

⁴ Berendsen 2005.

in noord-zuid georiënteerde “drumlin”-achtige vormen, zoals ten oosten van het plangebied.

Aan het einde van het Saalien werd het klimaat warmer waardoor het landijs smolt en grote hoeveelheden water vrij kwamen. Door het smeltwater van de ijsskappen werden de oudere afzettingen geërodeerd en elders afgezet (fluvioglaciale afzettingen). Onder het ijs ontstonden zeer diepe tunneldalen. Nadat het ijs was weggesmolten bleven diepe glaciële bekkens over, zoals het bekken van Hengelo, waarin grote smeltwatermeren ontstonden. In deze meren kwamen kleiige sedimenten tot afzetting, de zogenaamde lacustroglaciale afzettingen.

Vanaf circa 115.000 jaar geleden, na het warmere Eemien, verslechterde het klimaat en begon weer een glaciaal, het Weichselien. Hoewel het klimaat met name in het Midden-Weichselien (het zogenaamde Pleniglaciaal) zeer koud was, bereikte het landijs Nederland niet. In deze periode werden afzettingen van lokale oorsprong afgezet (Formatie van Boxtel), die bestaan uit fluvioperiglaciale afzettingen (smeltwaterafzettingen) en eolische afzettingen (dekzand). Deze afzettingen hebben de bekkens en tunneldalen grotendeels gevuld.

Fluvioperiglaciale afzettingen, oftewel verspoelde dekzand- en rivierafzettingen, ontstonden wanneer aan het begin en eind van de glacialen, en dan voornamelijk in de zomermaanden, veel smeltwater vrijkwam. Dit water werd door een systeem van verwilderde geulen en beken afgevoerd. Omstreeks 35.000 jaar geleden stagneerde de drainage in het bekken van Hengelo waardoor er toendra-meren ontstonden, die werden opgevuld met zandige en lemige smeltwaterafzettingen en humeuze meerafzettingen.

Door het ontbreken van vegetatie werd in de droge en zeer koude glacialen door de wind sediment verplaatst en elders weer afgezet. In het Pleniglaciaal (middenweichselien) werd zo het oudere dekzand als een deken over het vrijwel vegetatieloze landschap afgezet. Het oudere dekzand is vaak horizontaal gelaagd met lemige banden.

In het laatglaciaal (laatweichselien) was de begroeiing weer wat dichter waardoor de verstuiwing een meer lokaal karakter had en het zogenaamde jonger dekzand werd afgezet in de vorm van langgerekte, voornamelijk zuidwest-noordoost georiënteerde ruggen (Formatie van Boxtel). Het jonger dekzand is meestal niet gelaagd. Gedurende de interstadialen zijn plaatselijk leemlagen, veenlaagjes of bodems gevormd. Zo vond gedurende het Bølling- en het Allerød-interstadiaal op de hogere terreindelen bodemvorming plaats, die nu nog te herkennen is als een grijswitte laag met houtskoolresten.

Aan het einde van het Weichselien en in het Holoceen werd het klimaat een stuk milder. Door de toenemende vegetatie kwam een eind aan de natuurlijke zandverstuiwingen en raakten de dekzandruggen gefixeerd. De beken kregen een meanderend verloop waarbij lokaal in de beekdalen en –overstromingsvlakten zand, leem en veen (Formatie van Singraven) werd afgezet. Door het verbeterde klimaat kon ook op grote schaal bodemvorming plaatsvinden. Deze processen werden in toenemende mate door de mens beïnvloed. Zo zijn zowel de hooggelegen gronden met keileem als de tussengelegen lage gronden van nature nat, waardoor het essentieel was dat overtollig water zo snel mogelijk werd

afgevoerd. In de loop der tijd zijn derhalve veel waterlopen gegraven en beken vergraven of verlegd.⁵

Volgens de geologische kaart komt in de ondergrond van het plangebied *dekzand (zeer fijn en matig fijn zand, vaak iets lemig) dikker dan 2 m* voor (kaartenheid Tw3). Direct ten zuiden van het plangebied bestaat de ondergrond uit *fluvioperiglaciale afzettingen (zeer fijn-, matig fijn- en matig grof zand, plaatselijk met leem- en/of veenlagen) dikker dan 2 m* (kaartenheid Tw4). Ter hoogte van het plangebied bevindt de grondmorene van de Formatie van Drente zich dieper dan 4 m –mv in de ondergrond.⁶

Het plangebied is vanwege de ligging in de bebouwde kom niet gekarteerd voor de geomorfologische kaart van Nederland. Op basis van de extrapolatie van de omringende gekarteerde gebieden blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van een gebied met *grondmorene al dan niet met welvingen, bedekt met relatief hooggelegen, zwak golvend dekzand* (kaartenheid 3L2a). Verspreid over dit gebied komen een groot aantal kleine *dekzandruggen al dan niet met oud-bouwlanddek* (kaartenheid 3K14/4K14) voor. Het gebied wordt doorsneden door een netwerk van noordwest-zuidoost georiënteerde beekdalen (*dalvormige laagte zonder veen* en *relatief laaggelegen beekdalbodem zonder veen*; kaartenheid 2R2/2R5), zoals op circa 500 m ten noordoosten van het plangebied.⁷

Op de kaart van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) wordt het hoogteverloop in en rond het plangebied sterk beïnvloed door de aanwezige bebouwing. Desondanks is te zien dat het plangebied deel uitmaakt van het noordelijke uiteinde van een noordwest-zuidoost georiënteerde rug. Het centrale deel van het plangebied ligt daarbij op circa 26,3 m +NAP. Het uiterste noordwestelijke deel heeft een hoogte van circa 25,7 m +NAP.⁸

Het plangebied is vanwege de ligging in de bebouwde kom niet gekarteerd voor de bodemkaart van Nederland. Op basis van extrapolatie van de beschikbare bodemgegevens blijkt dat het plangebied ligt in een gebied waar afwisselend *hoge zwarte enkeerdgronden* (kaartenheid zEZ21-VII), *hoge bruine enkeerdgronden* (kaartenheid bEZ23-VI/VII) en *beekeerdgronden* (kaartenheid pZG23-II/III*/IV/V*) voorkomen. Deze bodems zijn ontstaan in *lemig fijn* of *lemig fijn zand*.⁹

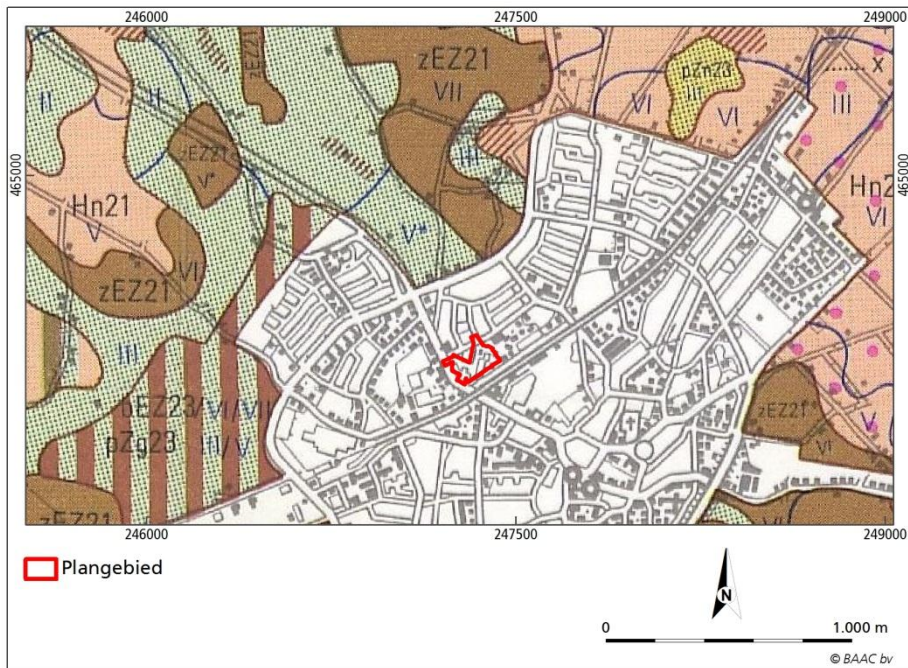
⁵ Van den Berg & Den Otter 1993, Van den Berg, Van Houten & Den Otter 2000, Berendsen 2004.

⁶ Geologische kaart van Nederland 1:50.000 (34 Oost/35) 2000.

⁷ Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (kaartblad 34-35) 1979.

⁸ AHN 2012.

⁹ Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (kaartblad 34-35) 1979.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied op de bodemkaart van Nederland 1:50.000 (1979) .

Hoge zwarte enkeerdgronden bevinden zich over het algemeen rondom oude dorpen en worden gekenmerkt door een humeuze bovengrond, het esdek, van 50 cm of dikker. Het esdek is ontstaan door eeuwenlange bemesting met potstalmest. Door variaties in de aard (soort plaggen, percentage minerale bestanddelen) en de hoeveelheid van de gebruikte mest, de duur van de ophoging en de oorspronkelijke ligging (nat of droog) vertoont het esdek grote verschillen in dikte, kleur, humusgehalte en textuur. Het esdek is vaak opgebouwd uit meerdere lagen. De bouwvoor (Aap-horizont), de recent geploegde laag, is meestal 20 à 30 cm dik en bestaat uit donkergrijsbruin tot zwart matig humeus zand. Daaronder bevindt zich vaak een of meerdere lagen (Aa-horizont), die over het algemeen lichter is en minder organische stof bevat. Op de overgang van het plaggendek naar de onderliggende natuurlijke ondergrond kan een lichtgrijsbruin gekleurde fossiele cultuurlaag (Ab-horizont) voorkomen van voor de introductie van de plaggenbemesting. Deze laag wordt gekenmerkt door een vuilgrijze, onnatuurlijke kleur en de aanwezigheid van scherven en is vaak sterk aangetast door latere grondbewerking of grotendeels opgenomen in het plaggendek.

Vaak is onder het esdek nog een restant van het oorspronkelijke bodemprofiel aanwezig. Indien sprake is geweest van een snelle ophoging, bijvoorbeeld als gevolg van egalisatiewerkzaamheden ten tijde van de ontginning, dan zal onder het esdek nog een intacte A-horizont aanwezig zijn van het oorspronkelijke bodemprofiel (het oude loopvlak). Deze laag onderscheidt zich door een hoger humusgehalte en een wat donkerder kleur. Door verploeging is de oorspronkelijke A-horizont echter meestal opgenomen in het esdek. Indien de oorspronkelijke bodem bestond uit een podzolbodem kunnen dieper nog een onverstoorde B- en/of BC- horizont voorkomen. Op grotere diepte gaat de B- of BC-horizont over in het moedermateriaal (de C-horizont).¹⁰

¹⁰ De Bakker & Schelling 1989, Damoiseaux 1982.

Hoge bruine enkeerdgronden worden evenals hoge zwarte enkeerdgronden gekenmerkt door een meer dan 50 cm dikke humushoudende bovengrond, het esdek, die echter bruin is. De bruine kleur van het esdek is terug te voeren op de herkomst van de gebruikte plaggen, in dit geval kleihoudende plaggen, eventueel in combinatie met diepe grondbewerking. Het is echter zeer moeilijk om onderscheid te maken tussen antropogeen gevormde bruine bovengronden (zoals hierboven beschreven) en natuurlijke bruine gronden. In dit laatste geval zouden de gronden ontstaan zijn door een combinatie van materiaal afgezet tijdens overstromingen en intensieve bioturbatie. Een deel van de als hoge bruine enkeerdgronden gekarteerde bodems zijn in werkelijkheid geen plaggenbodems. Volgens Spek heeft dit als gevolg dat mogelijk aanwezige archeologische vindplaatsen niet zijn afgedekt door een plaggendeck en dus veel gevoeliger zijn voor versterking door bodemingrepen.¹¹

Beekeerdgronden komen voor in de relatief laaggelegen zandgronden, zoals beekdalen. De gronden worden gekenmerkt door een donkere bovengrond (de A-horizont) van doorgaans 20 tot 30 cm dik direct op de C-horizont waarbij binnen 35 cm –mv roestvlekken voorkomen. De donkere bovengrond is ontstaan door een hoge productie van organisch materiaal en een geremde afbraak als gevolg van de lage, relatief natte ligging. Door vermenging door kleine bodemdieren met de bovenste grondlagen is vervolgens een donker gekleurde bovengrond ontstaan. In de omgeving van dorpen komt plaatselijk een humushoudende bovengrond voor die door bemesting met materiaal uit de potstal dikker is dan 30 cm (maximaal 50 cm dik).¹²

De bodem zal door het intensieve gebruik in de twintigste eeuw sterk antropogeen beïnvloed zijn. Om een beter beeld te krijgen van de bodemgesteldheid zijn diverse rapporten van milieukundige bodemonderzoeken bestudeerd, die in 2011 in het plangebied zijn uitgevoerd. Aangezien de boringen met een ander doel zijn gezet en beschreven, kunnen deze boringen niet dienen als vervanging voor archeologische boringen. De boringen kunnen wel een indicatie geven van de dikte van antropogene pakketten en de aard van de ondergrond.

Op het perceel aan de Parallelweg 2 zijn diverse boringen gezet, die in diepte varieerden van 0,5 tot 2,7 m –mv. Uit dit onderzoek blijkt dat in dit deel van het terrein een 70 à 100 tot plaatselijk 150 cm dikke, matig humeuze, donker bruinzwarte bovengrond met bijmenging van puin en koolgruis aanwezig is. Hieronder werd een afwisseling van licht(bruin)grijs tot lichtgrijsgeel, zwak tot sterk siltig, zeer tot matig fijn zand met plaatselijk leemlaagjes aangetroffen.¹³

Aan de Parallelweg 4 is bij een milieukundig bodemonderzoek een 50 tot 120 cm dikke matig humeuze, donkerbruine tot zwartbruine bovengrond met bijmenging van puin en koolgruis aangetroffen. Plaatselijk wordt melding gemaakt van resten veen in de basis van de humeuze bovengrond. Mogelijk betreft dit een gedempte sloot. Tevens bestaat de bovengrond plaatselijk uit bruingeel bouwzand. De natuurlijke ondergrond bestaat uit zwak tot sterk siltig, zeer tot matig fijn zand met roestvlekken. Plaatselijk werd op een diepte van circa 2 m –mv een 10 tot 20 cm dikke zandige leemlaag met venige laagjes aangetroffen.¹⁴

¹¹ De Bakker & Schelling 1989, Spek 2004.

¹² De Bakker & Schelling 1989, Damoiseaux 1982.

¹³ Van Vree 2011a.

¹⁴ Van Vree 2011c.

Op het perceel aan de Goorsestraat 20 is een 65 tot 120 cm dikke humeushoudende bovengrond aanwezig, die bestaat uit sterk humeus, donkerbruin, matig tot sterk siltig, matig fijn zand met bijmenging van puin. Hieronder werd een lichtgrijze sterk zandige leem, matig siltig, zwak grindig matig grof zand en sterk tot uiterst siltig, matig fijn zand met roestvlekken aangetroffen.¹⁵

Aan de voorzijde van het perceel aan de Goorsestraat 2 is een 1,5 à 2,7 m dik humeus pakket met plantenresten en puin aangetroffen. In de overige boringen varieerde de dikte van de humeuze bovengrond, die over het algemeen puin- en koolgruishoudend was, van 70 tot circa 150 cm. De natuurlijke ondergrond bestond uit zwak tot matig siltig, zeer tot matig grof zand met plaatselijk bijmenging van grind of leemlaagjes. Op 2 m –mv bevond zich een 10 tot 20 cm dikke zwak zandige leemlaag.¹⁶

2.3 Bewoningsgeschiedenis

2.3.1 Historie

Het plangebied maakte aan het einde van de achttiende en het begin van de negentiende eeuw deel uit van een akkergebied dat bekend stond als *Den Pas en Krukkenhoek*. Het plangebied zelf was verkaveld in strookvormige kavels van verschillende breedte en werd voornamelijk gebruikt als bouwland. Alleen het uiterste westelijke deel lag in een weiland. In het zuidelijke deel bevonden zich, gezien de negentiende-eeuwse karteringen, enkele hoogtes. Langs de zuidwestgrens van het plangebied bevond zich een doorgaande weg (de huidige Goorsestraat), die zich circa 150 m ten noordwesten van het plangebied splitste in de *Weg van Goor naar Haaksbergen* en de *Weg naar Delden*.

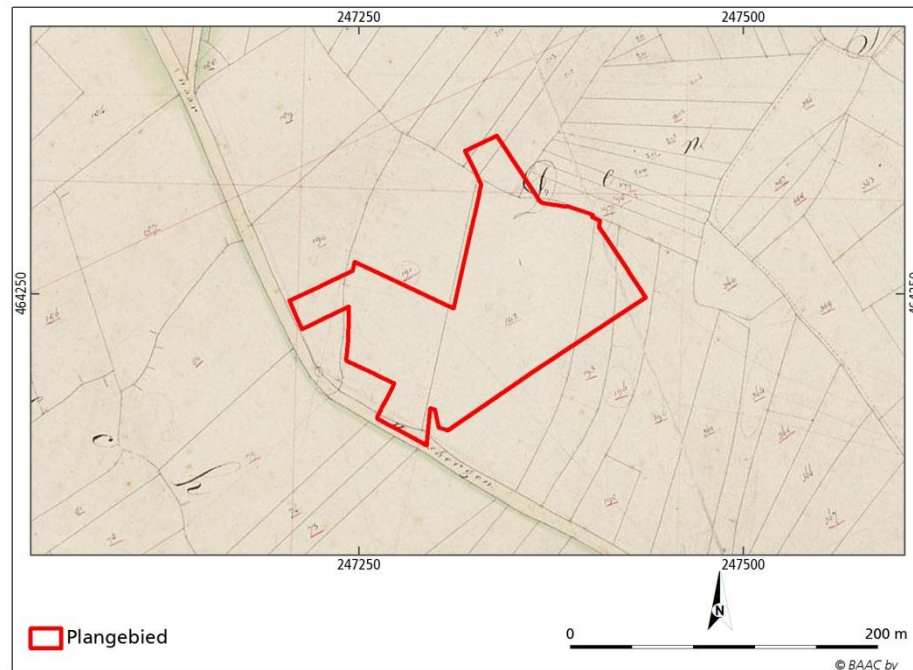
De omgeving van het plangebied was in het begin van de negentiende eeuw vrijwel onbebouwd. Verspreid over de akkers bevonden zich enkele solitaire boerderijen. Op circa 200 m ten zuidoosten van het plangebied bevonden zich de uitlopers van Haaksbergen.¹⁷ De oudst bekende vermelding van deze agrarische nederzetting dateert uit 1188.¹⁸

¹⁵ Van Vree 2011b

¹⁶ Van Vree 2011e.

¹⁷ Hottinger atlas 1773-1794, Kadasterkaart 1811-1832, Topografische en Militaire kaart 1830-1855.

¹⁸ Historie – gemeente Haaksbergen 2012.

Figuur 2.3 Ligging van het plangebied op de kadastrale kaart uit het begin van de negentiende eeuw (Kadasterkaart 1811-1832).

In 1884 is langs de zuidgrens van het plangebied de spoorlijn Ruurlo-Hengelo aangelegd. Ter hoogte van het plangebied werd daarbij, aan de zuidzijde van het spoor, het station van Haaksbergen gebouwd. Met de aanleg van het spoor is, langs de zuidgrens van het plangebied, tevens de huidige Parallelweg, aangelegd. Daarbij is ook van de kruising met de Goorsestraat een weg in noordelijke richting aangelegd. Het plangebied bleef echter nog lange tijd onbebouwd en in gebruik als bouw- en weiland.¹⁹ Omstreeks de jaren tien/twintig is in het plangebied langs het spoor bebouwing verrezen en infrastructuur aangelegd. Het achterliggende terrein bleef, voor zover bekend, een agrarische functie houden.²⁰ In de jaren dertig is de bebouwing langs de zuidoostgrens van het plangebied sterk toegenomen. Vanaf de spoorlijn werden tevens zijsporen aangelegd, die tot in het plangebied reikten. Ook langs de huidige Goorsestraat ontstond in deze periode een vrij aaneengesloten bebouwingslint.²¹ Het uiterste noordelijke deel van het plangebied bleef tot na de Tweede Wereldoorlog onbebouwd.²² De spoorlijn langs de zuidgrens raakte in 1942 buiten gebruik. In het zuidelijke deel werden na de Tweede Wereldoorlog grote bedrijfsloodsen gebouwd.²³

Omstreeks 1960 is de weg die vanaf de kruising van de Goorsestraat en de Parallelweg in noordelijke richting liep, in noordwestelijke richting verlengd en is een zijstraat aangelegd. Beide wegen lagen ter hoogte van de huidige noordelijke begrenzing van het plangebied met het perceel aan de M.A. de Ruijterstraat 18-20.²⁴

¹⁹ Bonneblad 1890 en 1902.

²⁰ Bonneblad 1927.

²¹ Bonneblad 1937.

²² RAF 1944.

²³ Topografische kaart 1955.

²⁴ Topografische kaart 1955 en 1965.

In de jaren zeventig is deze weg vervallen en is langs de noordgrens van het plangebied de M.A. de Ruyterstraat aangelegd.²⁵ Het plangebied was tot enkele jaren geleden in gebruik als bedrijventerrein, dat zich gedurende de tweede helft van de twintigste eeuw heeft ontwikkeld.²⁶ Zo was aan de Parallelweg 2 lange tijd een timmerfabriek gevestigd. Aan de Parallelweg 4 was de landbouwcoöperatie CLV gevestigd, waar onder andere opslag, overslag en verkoop van landbouwproducten plaatsvond. Een deel van de bebouwing is onderkelderd. Ook aan de Goorsestraat 2 bevond zich een landbouwcoöperatie (CLVABTB), met tevens vanaf de jaren vijftig aan de voorzijde van het perceel een tankstation. Een deel van de bebouwing aan de Goorsestraat 2 is onderkelderd. Op diverse locaties in het plangebied zijn in het verleden brandstoftanks ingegraven. Grote delen van het terrein zijn mede hierdoor in de loop der jaren vervuild geraakt. Sinds de jaren negentig tot heden is men bezig de vervuiling in kaart te brengen en te saneren. Dit vindt met name vanaf het begin van de eenentwintigste eeuw plaats, toen de oude bedrijfsbebouwing steeds meer buiten gebruik is geraakt en (tot aan het maaiveld) gesloopt.

Tegenwoordig liggen grote delen van het terrein derhalve braak. Alleen het gebouw aan de Goorsestraat 2 (de Welkoop) en het industriële monument aan de Parallelweg 4 zijn nog aanwezig. Delen van het terrein zijn ook al gesaneerd of zullen op korte termijn (±juni 2013) worden gesaneerd. Dit geldt onder andere voor de Parallelweg 4 waar een groot deel van de met PAK's verontreinigde bovengrond tot 0,3 à 0,7 m –mv wordt afgegraven. Het perceel aan de Parallelweg 2 is in het verleden vanwege de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal tot maximaal 1 m –mv afgegraven, waarbij plaatselijk tevens oude stortgaten tot een diepte van circa 1,5 m –mv zijn uitgegraven. Op een aantal locaties is de bodem in verband met sanering van met olie verontreinigde grond tot 2,5 à 3,5 m –mv afgegraven. Ook aan de Goorsestraat 2 heeft al in 1997 een sanering (afgraving) van een oude brandstoftanklocatie plaatsgevonden. Tevens heeft hier van 1996 tot 2003 onttrekking van het grondwater plaatsgevonden, waarbij de drijfslag en verontreinigd grondwater is opgepompt en gereinigd. In bijlage 2 zijn bekende locaties waar (al dan niet onderkelderde) bebouwing heeft gestaan en de locaties waar saneringen hebben plaatsgevonden gekarteerd.²⁷

In de toekomst zal het pand aan de Goorsestraat 2, dat momenteel nog in gebruik is door de Welkoop, worden gesloopt. Het resterende pand (CLV-gebouw) aan de Parallelweg 4 is in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) aangewezen als waardevol pand en vervolgens opgenomen als gemeentelijk monument en zal een nieuwe bestemming krijgen.²⁸ In 2012 heeft een schilrenovatie van het CLV gebouw plaatsgevonden.

2.3.2 Archeologie

Voor veel gebieden in Nederland zijn op verschillende niveaus (landelijk, provinciaal, gemeentelijk en/of regionaal) in het verleden archeologische verwachtingskaarten opgesteld. Ook het plangebied valt binnen de kartering van enkele van deze kaarten. Het huidige beleid, dat van toepassing is op het plangebied, is in de gemeente Haaksbergen gebaseerd op de gemeentelijke verwachtingskaart.

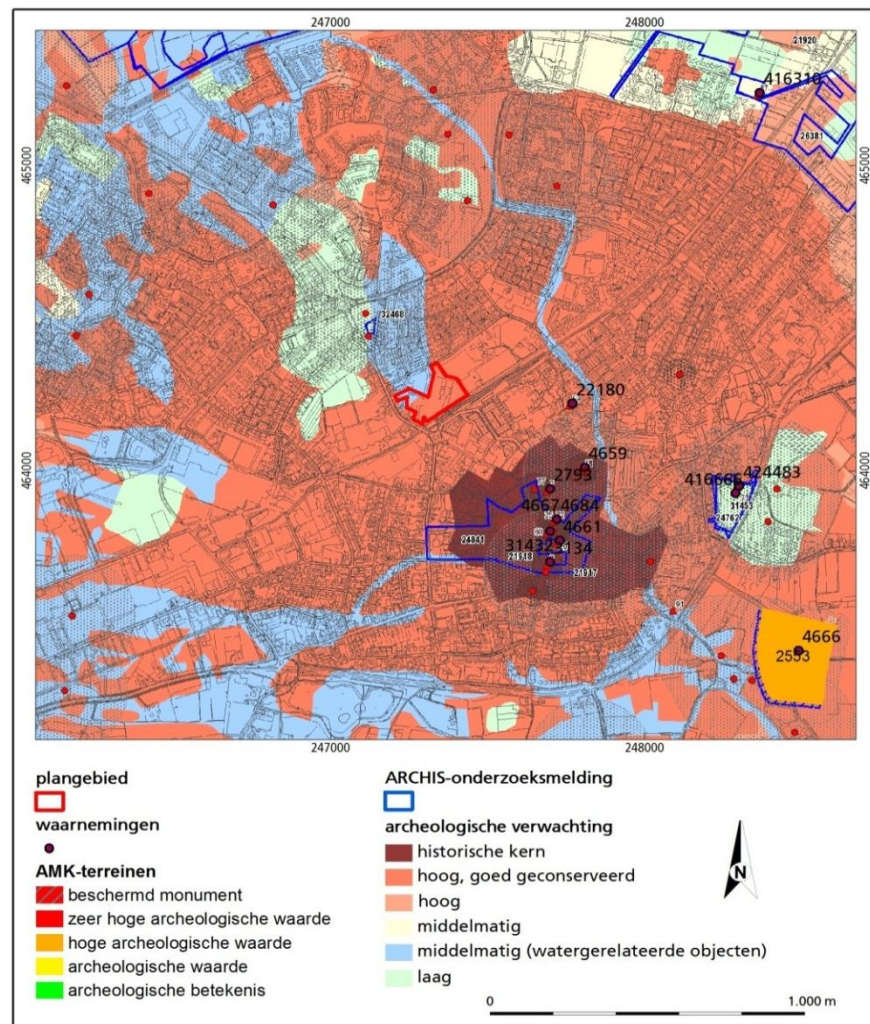
²⁵ Topografische kaart 1977.

²⁶ Topografische kaart 189 en 1995, ANWB 2004, Bing Maps 2012.

²⁷ Van Vree 2011a en e.

²⁸ Mondelinge mededeling mw. C. Beld (Woningcorporatie Domijn) 15 november 2012, KICH 2012, Gemeentelijke monumenten Haaksbergen 2012.

In 2009 is door RAAP voor de gemeente Haaksbergen een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart opgesteld. Volgens deze kaarten behoort het plangebied grotendeels tot een gebied met *dekzandkoppen- en ruggen*, dat is afgedekt met een esdek. Voor dit gebied geldt een hoge archeologische verwachting, waarbij de archeologische resten bovendien waarschijnlijk goed geconserveerd zijn. Het uiterste noordwestelijke deel behoort tot een *beekdal en overstromingsvlakten*. Aan deze relatief natte gebieden is een lage algemene archeologische verwachting toegekend, maar een middelmatige archeologische verwachting voor water gerelateerde objecten. In of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen vindplaatsen of historische objecten gekarteerd. Alleen de Goorsestraat langs de zuidwestgrens van het plangebied is gekarteerd als een *handelsweg*. Voor het grootste deel van het plangebied geldt vanwege de ligging in de bebouwde kom en de archeologische verwachting het beleidsadvies "archeologisch inventariserend veldonderzoek verplicht als de ingreep groter is dan 100 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 40 cm -mv." Voor het noordwestelijke deel geldt "archeologisch inventariserend veldonderzoek verplicht als de ingreep groter is dan 250 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 40 cm -mv."²⁹

Figuur 2.3 Ligging van het plangebied op de gemeentelijke verwachtingskaart met onderzoeksmeldingen en ARCHIS-waarnemingen.

²⁹ Goossens 2009.

Naast deze verwachte archeologische waarden zijn in en rond het plangebied in het verleden ook daadwerkelijk archeologische resten aangetroffen. In de database van de RCE, ARCHIS II³⁰, zijn rond het plangebied binnen een straal van 600 meter diverse archeologische vondsten bekend. Bepaalde gebieden zijn bovendien vanwege hun archeologische waarde vermeld op de Archeologische Monumentenkaart. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen archeologische monumenten aangewezen (zie figuur 2.3).

Tussen 350 en 600 m ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich in en rond de oude kern van Haaksbergen een cluster waarnemingen. In het gebied zijn een knuppelweg van takkenbossen, waterputten, diverse aardewerkfragmenten en andere gebruiksvoorwerpen uit de late middeleeuwen gevonden (ARCHIS-waarnemingsnr. 2793, 3134, 4661, 4667, 4684). In het gebied bevinden zich mogelijk tevens de resten van het huis Blankenborch, dat uit de dertiende eeuw dateert (ARCHIS-waarnemingsnr. 22180). Elders wordt echter ook melding gemaakt van de locatie van dit huis waar aardewerkfragmenten uit de late middeleeuwen-B zijn gevonden (ARCHIS-waarnemingsnr. 4659). Daarnaast heeft een opgraving plaatsgevonden van de funderingen van de Sint Pancratiuskerk, die dateert uit het tweede kwart van de elfde eeuw tot 1888 (ARCHIS-waarnemingsnr. 31432).

In 2010 is op het voormalige fabrieksterrein 'Frankenhuis' direct ten zuidwesten van het plangebied door RAAP een archeologisch bureau- en karterend booronderzoek uitgevoerd (onderzoeksmeldingsnr. 39720). Op basis van het bureauonderzoek was aan dit gebied een hoge verwachting voor archeologische resten uit het mesolithicum tot en met de late middeleeuwen toegekend. Bij het onderzoek, dat vanwege de verwachte verstoringen alleen langs de randen en niet ter hoogte van de fabriek zelf is uitgevoerd, werd een bodem aangetroffen die tot diep in de C-horizont was verstoord. Alleen in de uiterste zuidoostelijke hoek werd nog een deel van een B-horizont aangetroffen. De C-horizont werd vanaf circa 1 m –mv aangetroffen en bestond uit matig tot sterk siltig verspoeld dekzand. Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat er bij realisering van de plannen geen archeologische waarden zouden worden verstoord en is geen vervolgonderzoek aanbevolen.³¹

In 2008 is door RAAP op circa 200 m ten noorden van het plangebied een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (onderzoeksmeldingsnr. 32468). Op basis van een eerder opgesteld adviesdocument was aan het plangebied een middelhoge verwachting voor intacte archeologische waarden uit de prehistorie tot en met de nieuwe tijd toegekend.³² Bij het veldonderzoek werd een 10 cm dikke bouwvoor met daaronder een 15 cm dikke laag ophoogzand gevolgd door een esdek. Het esdek is tot 30 cm –mv geroerd en vermoedelijk afgegraven. Onder het esdek bevindt zich op 55 cm –mv een kleilaag met daaronder ijzerrijk dekzand. Er werden geen archeologische indicatoren aangetroffen. Op basis van deze gegevens is geconcludeerd dat het plangebied in het verleden aan natte omstandigheden onderhevig was, waardoor er vermoedelijk geen (intacte)

³⁰ Bij de Historische Kring Haaksbergen zijn geen nog niet in ARCHIS geregistreerde vondsten bekend (schriftelijke mededeling dhr. N. Eeltink, Historische Kring Haaksbergen, Taakgroep Archeologie, 22 november 2012).

³¹ Goossens 2010.

³² Ringenier 2008.

archeologische waarden aanwezig zijn en geen vervolgonderzoek noodzakelijk was.³³

2.3.3 Bekende cultuurhistorische waarden

Evenals voor archeologische waarden zijn ook voor de overige cultuurhistorische waarden die aanwezig zijn in het landschap op verschillende niveaus kenmerken- en waardenkaarten opgesteld. Op landelijk niveau zijn de landschappelijke en bouwhistorische kenmerken inzichtelijk gemaakt via de KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH). Volgens deze kaart maakt het plangebied deel uit van de bebouwde kom in het *oostelijke zandgebied*. Het coöperatiegebouw aan de Parallelweg 4 is op deze kaart aangeduid als een MIP-object.³⁴

Op provinciaal niveau is de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Overijssel opgesteld. Op deze kaart bevindt zich ter hoogte van de Parallelweg 4 industrieel erfgoed in de vorm van een gebouw en een silo. Tevens bevinden zich, grenzend aan het plangebied, aan de Goorsestraat 10 en 12 een gemeentelijk monument. Ook het coöperatiegebouw aan de Parallelweg 4 is later aangewezen als gemeentelijk monument. De Goorsestraat ten zuidwesten en de spoorlijn ten zuiden van het plangebied zijn beide aangeduid als historische infrastructuur (respectievelijk verharde weg en spoorlijn).³⁵

³³ Vosselman 2008.

³⁴ KICH 2012.

³⁵ Cultuurhistorische atlas 2012.

3

Archeologische verwachting

Het plangebied maakt deel uit van een pleistoceen zandgebied waar een afwisseling van dekzandruggen en laaggelegen gebieden voorkomt, waarbij het plangebied op de overgang van een hoger (oostelijke deel) naar een lager gelegen (uiterste noordwestelijke deel) gebied ligt. De exacte begrenzing van de hoger gelegen rug is door de aanwezige bebouwing niet aan te geven. In de loop van de late middeleeuwen en nieuwe tijd is de natuurlijke bodem in het plangebied afgedekt met een esdek, waardoor in het plangebied hoge zwarte enkeerdgronden voorkomen. Esdekken komen over het algemeen voor in gebieden die van oudsher aantrekkelijke vestigingsplaatsen waren. In de omgeving van het plangebied zijn archeologische waarden bekend uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Gezien de landschappelijke ligging kunnen ook archeologische vindplaatsen uit eerdere perioden (vanaf de ijsbedekking in het Saalien) worden verwacht. Het plangebied was in de achttiende en negentiende eeuw onbebouwd en in gebruik als bouwland.

De aanwezigheid van een dikke humeuze bovengrond heeft eventueel aanwezige archeologische waarden tegen bodemverstoringen beschermd. Het plangebied is echter vanaf het begin van de twintigste eeuw intensief gebruikt. De aanwezige bebouwing (bedrijfshallen) zal de bodem vanwege het beperkte funderingsoppervlakte over het algemeen slechts lokaal hebben verstoord o.a. daar waar kelders zijn gegraven. Verder gebruik o.a. door het graven van stortgaten en het ingraven van brandstoftanks zal eveneens tot verstoring hebben geleid. In hoeverre deze verstoring ook daadwerkelijk tot verstoring van het archeologisch niveau heeft geleid, is echter niet duidelijk. De dikte van de humeuze bovengrond varieert, vermoedelijk als gevolg van egalisatie en ophoging, maar mogelijk ook als gevolg van verstoring van 65 cm tot meer dan 150 cm. In bijlage 2 is een verstoringenkaart opgenomen.

Op basis van deze gegevens wordt aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor de aanwezigheid van onverstoorde archeologische waarden uit het neolithicum tot en met de late middeleeuwen (nederzettingsresten, grafvelden e.d.). Voor vuursteenvindplaatsen uit de steentijd geldt vanwege de verwachte verstoring een lage verwachting. Ook aan de nieuwe tijd wordt, gezien het ontbreken van bebouwing in de achttiende en negentiende eeuw, een lage verwachting (nederzettingsresten) toegekend. Aan de delen van het plangebied waar een kelder heeft gelegen wordt een lage verwachting voor alle perioden toegekend. Een klein deel van het plangebied ligt vermoedelijk in een relatief nat gebied. Dit hoeft niet te betekenen dat dit gebied daadwerkelijk te nat was voor bewoning of daaraan verwante activiteiten. Zolang niet bekend is of hier ook daadwerkelijk sprake is van een te natte ligging voor bewoning, wordt hieraan eveneens een middelhoge verwachting toegekend voor archeologische waarden uit het neolithicum tot en met de late middeleeuwen.

4 Inventariserend veldonderzoek

4.1 Werkwijze

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd op basis van de resultaten van het bureauonderzoek. Hierbij is de tijdens het bureauonderzoek opgestelde archeologische verwachting in het veld getoetst. Bij het inventariserend veldonderzoek (verkennde fase) is het plangebied onderzocht op de geomorfologische, geologische en bodemkundige karakteristieken. Ook geeft het booronderzoek informatie over het intact zijn van de bodem en daarmee informatie over de gaafheid van een eventuele archeologische vindplaats. Om inzicht te verkrijgen in de geologische en bodemkundige opbouw van het gebied zijn elf boringen uitgevoerd. Vanwege de aanwezige bebouwing, privéterrein, verharding en bodemverontreinigingen konden de boringen niet in een regelmatig, verspringend grid over het plangebied worden verdeeld. De boringen zijn derhalve zo goed mogelijk over het beschikbare booroppervlak verdeeld. De boringen zijn tot maximaal 220 cm –mv uitgevoerd.

De locaties van de boringen zijn ingemeten ten opzichte van de aanwezige bebouwing en perceelsgrenzen. De hoogteligging ten opzichte van NAP is uit het Actueel Hoogtebestand Nederland gehaald.³⁶

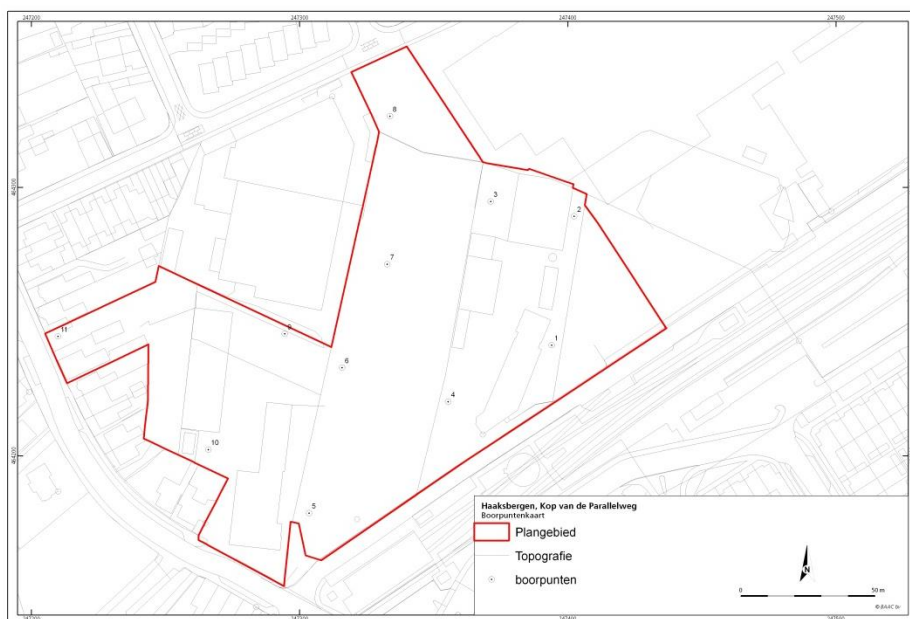
Hoewel het verkennende onderzoek niet specifiek is gericht op het opsporen van archeologische indicatoren is wel op de aanwezigheid daarvan gelet. De bodemlagen zijn met de hand en op het oog onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Archeologische indicatoren (bv. aardewerk, huttenleem, vuursteen, metaal, houtskool en al dan niet verbrand bot) kunnen een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats ter plaatse of in de nabijheid van de boring met indicator. De bodemlagen zijn lithologisch³⁷ en bodemkundig³⁸ beschreven.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 3 januari 2013. In navolgende paragrafen worden de resultaten van het veldonderzoek beschreven. De locaties van de boringen staan weergegeven op de boorpuntenkaart (figuur 4.1). De boorstaten zijn weergegeven in bijlage 3.

³⁶ AHN 2012.

³⁷ NEN 1989.

³⁸ De Bakker en Schelling 1989.

Figuur 4.1 Boorpuntenkaart.

4.2 Veldwaarnemingen

Door de aanwezige bebouwing, verharding en begroeiing waren aan het maaiveld geen aanwijzingen zichtbaar die zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van archeologische resten in de bodem (zie figuur 4.2). Door de ligging van het plangebied op een voormalig industrieterrein was het aanwezige reliëf sterk beïnvloed door de aanwezige en gesloopte bebouwing. Lokale variaties in het (micro)reliëf bieden derhalve geen aanwijzing voor de aanwezigheid van archeologisch aantrekkelijke landschappelijke eenheden, zoals dekzandruggen.

Figuur 4.2 Zicht op het plangebied vanaf boring 5 in noordoostelijke richting (voormalige timmerfabriek en het voormalige gebouw van de landbouwcoöperatie CLV en rechts de achterzijde van de Goorsestraat 2, de Welkoop vanuit het noordoosten in zuidwestelijke richting.

4.3 Verkennend booronderzoek

4.3.1 Lithologie en bodemopbouw

Vanwege de ligging op een (voormalig) bedrijventerrein is de bovengrond in het plangebied minimaal 40 tot maximaal 150 cm beneden maaiveld (-mv) verstoord. De verstoorde grond bestaat uit matig humeus, donkergrijs, gevlekt zand met puinbijmenging. Verspreid over het plangebied is onder de verstoorde

bovengrond een 20 tot 70 cm dikke gebioturbeerde menglaag aangetroffen (boringen 3, 6, 10 en 11). Dergelijke lagen zijn kenmerkend voor lager gelegen gronden. In de ondergrond is over een groot oppervlak matig siltig, matig gesorteerd, scherp zand aangetroffen. Dit duidt op verspoelde afzettingen. Ter plaatse van boring 11 komt klei in de ondergrond voor. In boring 5 zijn beekafzettingen op dekzand aangetroffen. Ook ter plaatse van de boringen 1, 4 en 6 is dekzand in de ondergrond aanwezig. Het dekzand kenmerkt zich door een goede sortering van de zandfractie. De absolute hoogte van de top van het dekzandniveau ligt ter plaatse van de boringen 4 en 6 op circa 25,4 m +NAP. Ter plaatse van boring 1 is dit 24,4 m +NAP. Deze boring is in een gedempte depressie of sloot gezet. Ook in boring 6 is een gedempte laagte aangetroffen. De top van de beekafzettingen ligt ter plaatse van boring 3 hoger dan de dekzandafzettingen ter plaatse van de boringen 4 en 9. Dit en een scherpe grens tussen onder- en bovengrond indiceert dat de bodem ter plaatse van de boringen 4 en 9 is afgetopt. De top van het dekzand ter plaatse van boring 5 is geërodeerd.

4.3.2 Archeologische indicatoren

Bij controle van het opgeboorde materiaal zijn uitsluitend recente antropogene materialen, zoals fragmenten baksteen en ander puin aangetroffen. Deze antropogene indicatoren zijn bovendien in een recente ophooglaag aangetroffen. Het enige determineerbare aardewerk dat is aangetroffen betreft zogenaamd Creamwear uit de negentiende eeuw. Twee fragmentjes zijn gevonden in boring 6 in verstoorde grond op circa 1,2 m -mv . Er zijn geen relevante archeologische indicatoren aangetroffen.

4.4 Geologische, bodemkundige en archeologische interpretatie

Langs de zuidoostgrens van het plangebied en ter plaatse van boring 9 is dekzand aangetroffen. Dit betreft respectievelijk een dekzandrug en -kopje. Het dekzand is afgetopt, vergraven of geërodeerd. Ter plaatse van het overige deel van het plangebied is een overstromingsvlakte aanwezig, waarbij water in westelijke richting afgevoerd werd. De bodem in dit deel van het plangebied is dus van nature nat, waarbij overtollig water tijdens de periode van agrarische grondgebruik door sloten werd afgevoerd. Bodemkundig zijn de boringen waarbij de menglaag is aangetroffen te interpreteren als gooreerdgrond.

Gezien de scherpe overgang van de verstoorde bovengrond naar een menglaag- of de C-horizont en het voorkomen van overstromings- en beekafzettingen is de kans op de aanwezigheid van *in-situ* archeologische resten binnen het plangebied klein. In een aantal boringen is een esdek of plaggendek aangetroffen dat als afschermd laag van een eventueel sporenniveau kon dienen, maar het is aannemelijk te stellen dat depressies zijn opgevuld met esdek materiaal van elders om de grond geschikter te maken voor landbouw of dat hiermee sloten zijn gedempt ten behoeve van de aanleg van het bedrijventerrein. Vanwege het voorkomen van overstromings- en beekafzettingen is de archeologische verwachting laag. Resten van nederzettingen, grafvelden of kampementen worden in laag gelegen, natte delen van het landschap zelden aangetroffen. Als er archeologische indicatoren voorkomen zal het om losse resten gaan. In het dekzand worden vanwege de verstoringen geen sporen meer verwacht.

5

Conclusie en aanbevelingen

Hieronder volgt de beantwoording van de onderzoeksvragen zoals gesteld in het Plan van Aanpak voor het bureauonderzoek:

Zijn binnen het plangebied bekende archeologische waarden aanwezig? Zo ja, zijn er gegevens bekend over de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Voor zover bekend zijn tot op heden geen archeologische resten in het plangebied aangetroffen.

Wat is de verwachte bodemopbouw in het gebied en zijn er gegevens bekend over bodemversturende ingrepen in het verleden binnen het plangebied?

In het plangebied worden hoge zwarte enkeerdgronden verwacht, die door het gebruik als bedrijventerrein (bebouwing, graven stortgaten, saneringen e.d.) in de twintigste eeuw in min of meerdere mate zijn verstoord.

In hoeverre worden archeologische resten bedreigd en is vervolgonderzoek nodig en zo ja, in welke vorm?

Op basis van het bureauonderzoek wordt aan het grootste deel van het plangebied (1,77 ha) een middelhoge verwachting toegekend voor de aanwezigheid van onverstoorde archeologische waarden uit het neolithicum tot en met de late middeleeuwen (nederzettingsresten, grafvelden e.d.), een lage verwachting voor onverstoorde vuursteenvindplaatsen uit de steentijd en een lage verwachting voor nederzettingsresten uit de nieuwe tijd. Aan de delen van het plangebied waar een kelder heeft gelegen of diepe sanering heeft plaatsgevonden (840 m²) wordt een lage verwachting voor alle perioden toegekend.

Gezien de (zeer) lage vondstdichtheid in gebieden met esdekken is een proefsleuvenonderzoek de meest geëigende methode om de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen in het plangebied te onderzoeken. Vanwege de onzekerheid gezien de landschappelijke ligging en de verwachte verstoringen wordt echter geadviseerd om in het gebied met een middelhoge verwachting eerst een verkennend booronderzoek uit te voeren om het verwachtingsmodel te toetsen en aan te vullen. In de delen van het plangebied met een lage verwachting wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Hieronder volgt de beantwoording van de onderzoeksvragen zoals gesteld in het Plan van Aanpak voor het Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase):

Hoe is de bodemopbouw en is deze nog intact?

De bovengrond is in het hele plangebied verstoord vanaf 40 cm –mv tot een maximale diepte van 1,5 m beneden maaiveld. In de ondergrond komen in het grootste deel van het plangebied overstromings- en beekafzettingen voor. Deze worden in een aantal boringen afgedekt door een 20 tot 70 cm dikke menglaag. Deze menglaag is ontstaan door bioturbatie. Langs de zuidoostgrens en ter plaatse van boring 9 komt dekzand voor. Dit dekzand is afgetopt, vergraven of geërodeerd.

De bodem is op de locaties waar een menglaag is aangetroffen als intact te beschouwen (boringen 3, 6, 10 en 11). De bodem is hier te classificeren als gooreerdgrond. In de overige boringen is de bodemopbouw niet meer intact.

In hoeverre worden archeologische resten bedreigd en is vervolgonderzoek nodig en zo ja, in welke vorm?

Binnen het plangebied komen overstromings- en beekafzettingen voor. Over het algemeen is de kans op het aantreffen van archeologische resten in gebieden met dergelijke afzettingen klein. Daarbij is de bodem voor een groot deel verstoord, waardoor eventuele sporen niet meer intact zullen zijn.

Vanwege het voorkomen van overstromings- en beekafzettingen is de archeologische verwachting laag. Resten van nederzettingen, grafvelden of kampementen worden in laag gelegen, natte delen van het landschap zelden aangetroffen. Als er archeologische indicatoren voorkomen zal het om losse vondsten gaan. Grondsporen worden niet verwacht. Een vervolgonderzoek wordt niet nodig geacht.

Bovenstaand advies is beoordeeld en wordt onderschreven namens de bevoegde overheid (gemeente Haaksbergen).³⁹

Hoewel getracht is een zo gefundeerd mogelijk advies te geven op grond van de gebruikte onderzoeksmethoden, kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten in de gebieden waarvoor geen vervolgonderzoek wordt aanbevolen. BAAC bv wil er daarom op wijzen dat men bij bodemversturende activiteiten alert dient te zijn op de aanwezigheid van archeologische waarden (zoals vondstmateriaal en grondsporen). Bij het aantreffen van deze waarden dient men hiervan melding te maken bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) conform artikel 53 van de Monumentenwet 1988.

³⁹ Beoordeling rapportage Haaksbergen, bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek. Plangebied Kop van de Parallelweg. Opgesteld door Hans Oude Rengerink, regioarcheoloog Twente. D.d. 14 mei 2013.

6 Geraadpleegde bronnen

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*. Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en de geomorfologie. (Fysische geografie van Nederland)*. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's. (Fysische geografie van Nederland)*. Assen.

Berg, M.W. van den & C. den Otter, 1993. *Toelichtingen bij de geologische kaart van Nederland. Blad Almelo Oost/ Denekamp (280/29)*. Haarlem.

Berg, M.W. van den, C.J. van Houten & C. den Otter, 2000. *Korte toelichting. Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Blad Enschede West (34W) en Enschede Oost/Glanerbrug (34O/35)*. Utrecht.

Bergman, W.A. & S. de Bondt, 2012. *Onderzoeksvoorstel – Plan van Aanpak Archeologisch bureauonderzoek Plangebied Kop van de Parallelweg te Haaksbergen.*'s-Hertogenbosch.

Bergman, W.A. & A. Emaus, 2012. *Onderzoeksvoorstel – Plan van Aanpak Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase) Plangebied Kop van de Parallelweg te Haaksbergen.*'s-Hertogenbosch.

Damoiseaux, J.H., 1982. *Bodemkaart van Nederland. Schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 49 Oost Bergen op Zoom*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Goossens, E., 2009. *Gemeente Haaksbergen. Archeologische beleidsadvieskaart met AMZ-adviezen*. RAAP-rapport 1954. Weesp.

Goossens, E., 2010. *Plangebied Frankenhuissterrein. Gemeente Haaksbergen. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-rapport 3433*. Weesp.

Ringnier, H., 2008. *Adviesdocument gemeente Haaksbergen. Plangebied Aert van Nesstraat 56. Realisatie nieuwbouw. RAAP-adviesdocument 304*. Weesp.

SIKB, 2010. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2*. Gouda.

Spek, T., 2004. *Het Drentse esdorpenlandschap. Een historisch geografische studie*. Utrecht.

Vosselman, J., 2008. *Plangebied Aert van Nesstraat 56. Gemeente Haaksbergen. Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek. RAAP-notitie 3002*. Weesp.

Vree, D. van, 2011a. *Verkennend milieukundig bodemonderzoek Parallelweg 2 te Haaksbergen*. Elst.

Vree, D. van, 2011b. *Nader milieukundig bodemonderzoek Goorsestraat 20 te Haaksbergen*. Elst.

Vree, D. van, 2011c. *Nader milieukundig bodemonderzoek en verkennend bodemonderzoek Parallelweg 4 te Haaksbergen*. Elst.

Vree, D. van, 2011d. *Saneringsplan Bodemverontreiniging Parallelweg 4 te Haaksbergen*. Elst.

Vree, D. van, 2011e. *Nader milieukundig bodemonderzoek en verkennend bodemonderzoek asbest Goorsestraat 2 te Haaksbergen*. Elst.

Geraadpleegde kaarten

AHN. *Actueel Hoogtebestand Nederland*. Verkregen via www.ahn.nl, 23 november 2012.

ANWB, 2004. *Topografische atlas Overijssel 1:25.000*. ANWB, Den Haag.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Kaartblad 34 Oost Enschede – 35 Glanerbrug, 1979. Wageningen.

Bonneblad, kaartblad 437 Haaksbergen, 1890, 1902, 1927 en 1937. Te raadplegen via <http://watwaswaar.nl>.

Cultuurhistorische atlas, provincie Overijssel, http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/cultuurhistorie/choi_overijssel.html, 21 november 2012.

Dienst van het kadaster en de openbare registers, 2012. Apeldoorn.

Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Kaartblad Enschede West, Enschede Oost/ Glanerbrug 24W, 34O/35. 2000. Utrecht.

Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000. Kaartblad 34-35 Enschede-Glanerbrug. 1979. Wageningen/Haarlem.

Hottingeratlas 1773-1794. In: H. J. Versfelt, 2003. *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794*. Groningen.

Kadasterkaart (minuutplan en OAT), 1811-1832. Kaartblad Haaksbergen, sectie I Het Dorp, blad 1, te raadplegen via <http://watwaswaar.nl>.

RAF, 1944. *Luchtfoto 17-11-1944*. Te raadplegen via <http://watwaswaar.nl>.

Topografische kaart van Nederland 1:25.000. Kaartblad 34E, 1955, 1965, 1977, 1989 en 1995. Te raadplegen via <http://watwaswaar.nl>.

Topographische en Militaire kaart, 1830-1855. In: *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000. 3 Oost-Nederland 1830-1855*. 1990. Groningen.

Geraadpleegde websites

ARCHIS II, archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, <http://archis2.archis.nl>, 21 november 2012.

Bing Maps Nederland, <http://www.bing.com/maps/>, 21 november 2012.

Historie – gemeente Haaksbergen, <http://www.haaksbergen.nl>, 22 november 2012.

Gemeentelijke monumenten Haaksbergen,
[http://www.haaksbergen.nl/Docs/Bouwenenwonen/Gemeentelijke%20monument
enlijst_websiteversie.pdf](http://www.haaksbergen.nl/Docs/Bouwenenwonen/Gemeentelijke%20monument%20enlijst_websiteversie.pdf), 21 november 2012.

KICH, *KennisInfrastructuur CultuurHistorie*, <http://www.kich.nl>, 21 november 2012.

Overige bronnen

Historische Kring Haaksbergen, schriftelijke mededeling dhr. N. Eeltink (taakgroep archeologie), 22 november 2012.

Woningcorporatie Domijn, mondelinge mededeling mw. C. Beld, 15 november 2012.

Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

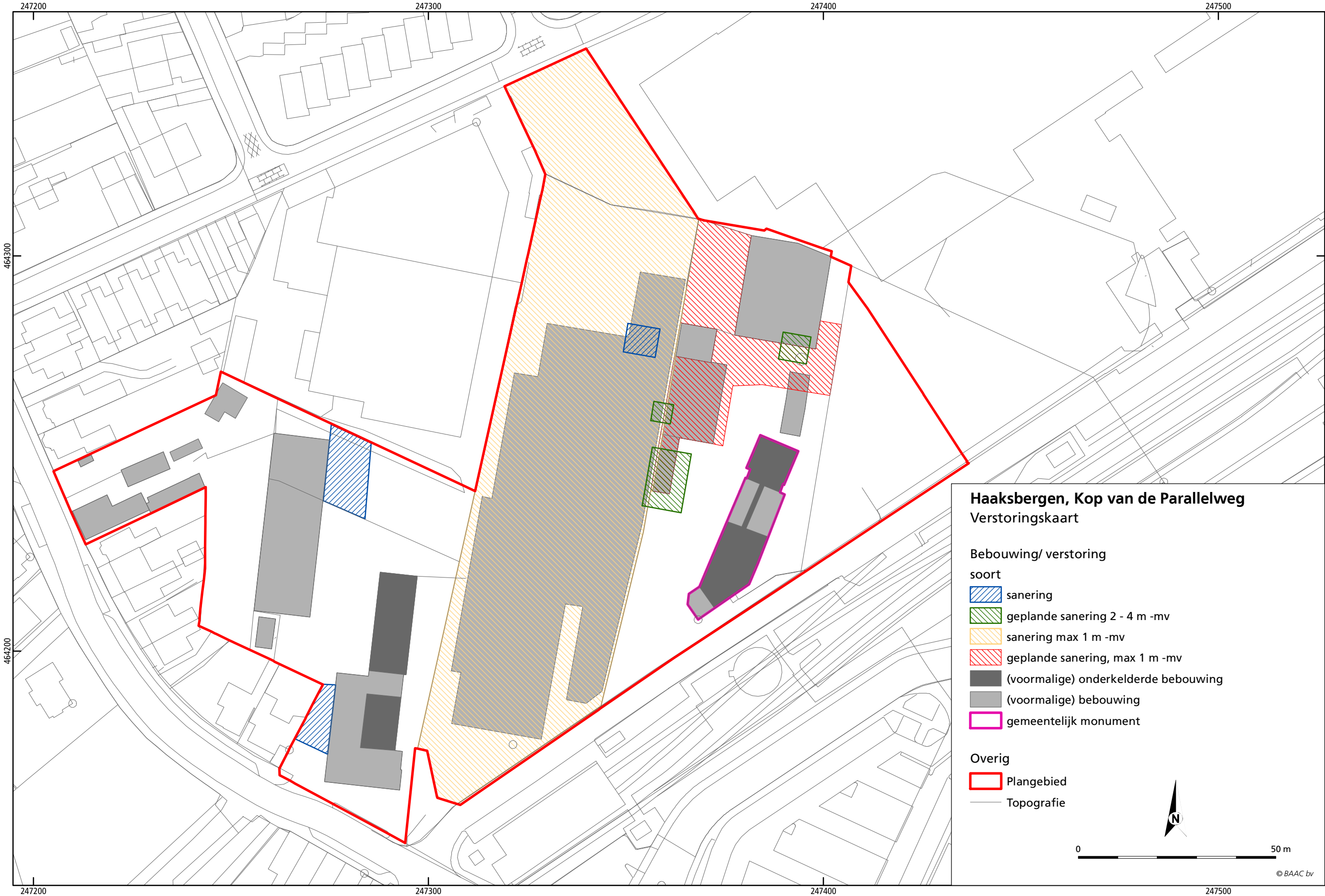
Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie				MIS	Lithostratigrafie				
	Holoceen				1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)				
11.755	Kwartair	Laat	Laat	Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye	Formatie van Boxtel	Formatie van Beegden
12.745						Allerød (warm)				
13.675						Vroege Dryas (koud)				
14.025						Bølling (warm)				
15.700						Laat-Pleniglaciaal				
29.000		Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal	3						
50.000			Vroeg-Pleniglaciaal	4						
75.000			Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	5a						
		5b								
		5c								
	5d									
115.000	Pleistocene	Laat	Weichselien (ijstijd)	Eemien (warme periode)		5e	Eem Formatie			
130.000						Formatie van Drente				
370.000	Midden	Midden	Midden	Saalien (ijstijd)	6	Formatie van Urk	Formatie van Peelo			
410.000								Holsteinien (warme periode)		
475.000								Elsterien (ijstijd)		
850.000								Cromerien (warme periode)		
2.600.000	Vroeg	Vroeg		Pre-Cromerien		Formatie van Sterksel				

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden	
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd	
-1500	Vb1			Middeleeuwen			
-450	Va			Romeinse tijd			
0		Holoceen	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk > 1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd	
-12	IVa			Bronstijd			
-800	815		Midden	Atlanticum warm vochtig	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol	Neolithicum
-2000	2650						
-3755	5000	Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es	Mesolithicum	
-4900	7020						
-5300	8000						
-8800	9000	Laat-Pleistoceen	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend	Laat-Paleolithicum	
11.755	10.150						
12.745	10.800						
13.675	11.800						
14.025	12.000	Weichselien (ijstijd)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum	
15.700	13.000						
		Weichselien (ijstijd)	Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen	Laat-Paleolithicum	
		Weichselien (ijstijd)	Vroege Dryas	LW I	open parklandschap	Laat-Paleolithicum	
		Weichselien (ijstijd)	Bølling	LW I	open vegetatie met kruiden en berkenbomen	Laat-Paleolithicum	
-35.000		Laat-Pleistoceen	Midden- Weichselien (Pleniglaciaal)		perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum	
		Laat-Pleistoceen	Vroeg- Weichselien (Vroeg- Glaciaal)		perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap	Midden-Paleolithicum	
		Midden-Pleistoceen	Eemien (warme periode)		loofbos	Midden-Paleolithicum	
-300.000		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)			Vroeg-Paleolithicum	

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenbergh (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

Bijlage 2

Verstoringskaart

Haaksbergen, Kop van de Parallelweg
Verstoringskaart

Bebouwing/ verstering

soort

- sanering
- geplande sanering 2 - 4 m -mv
- sanering max 1 m -mv
- geplande sanering, max 1 m -mv
- (voormalige) onderkelderde bebouwing
- (voormalige) bebouwing
- gemeentelijk monument

Overig

- Plangebied
- Topografie

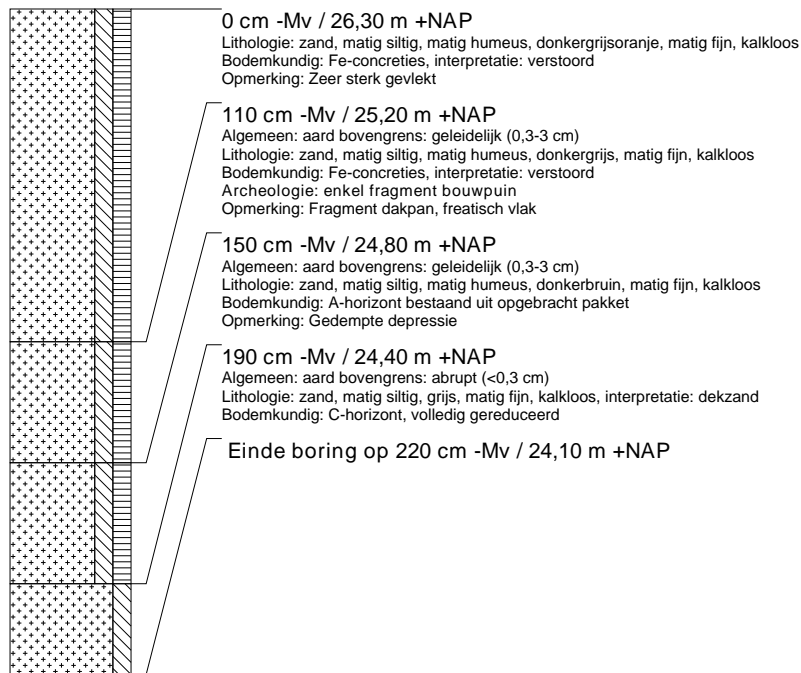
0 50 m

Bijlage 3

Boorstaten

boring: 12442-1

datum: 3-1-2013, X: 247.394, Y: 464.241, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 26,30, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

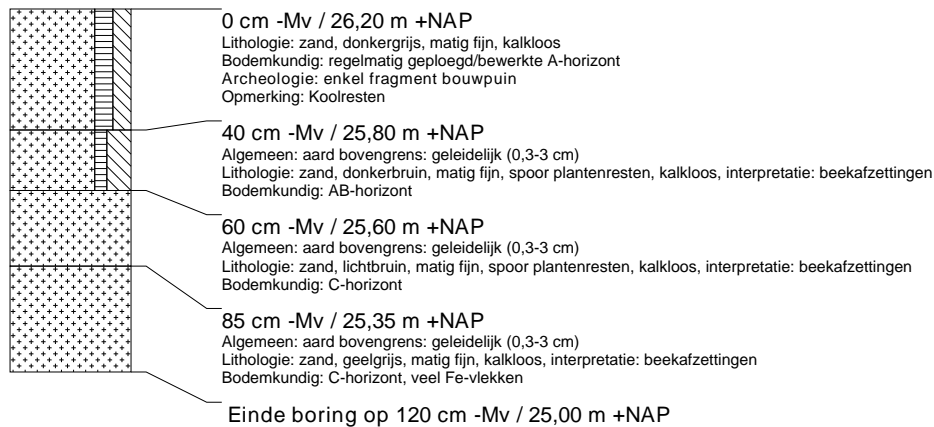
boring: 12442-2

datum: 3-1-2013, X: 247.402, Y: 464.289, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 26,50, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

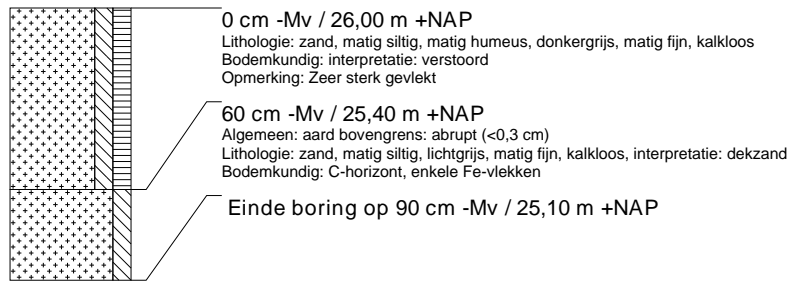
boring: 12442-3

datum: 3-1-2013, X: 247.371, Y: 464.295, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 26,20, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

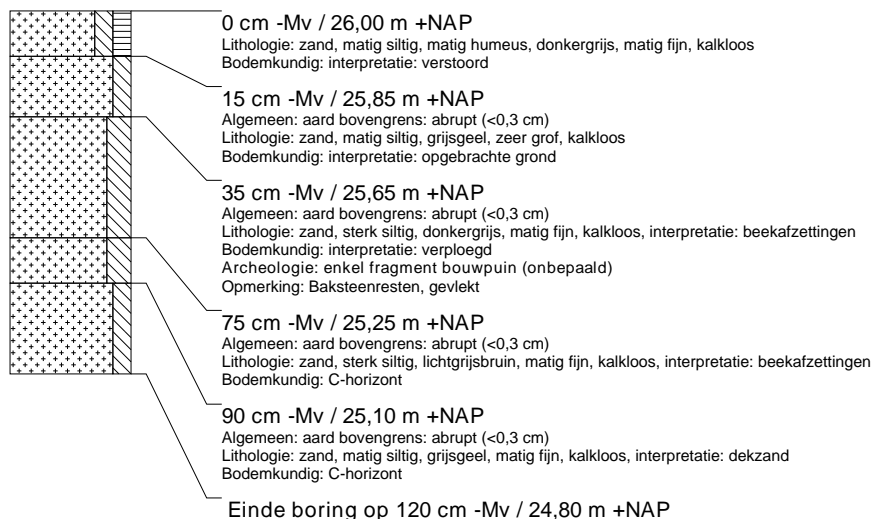
boring: 12442-4

datum: 3-1-2013, X: 247.355, Y: 464.220, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 26,00, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

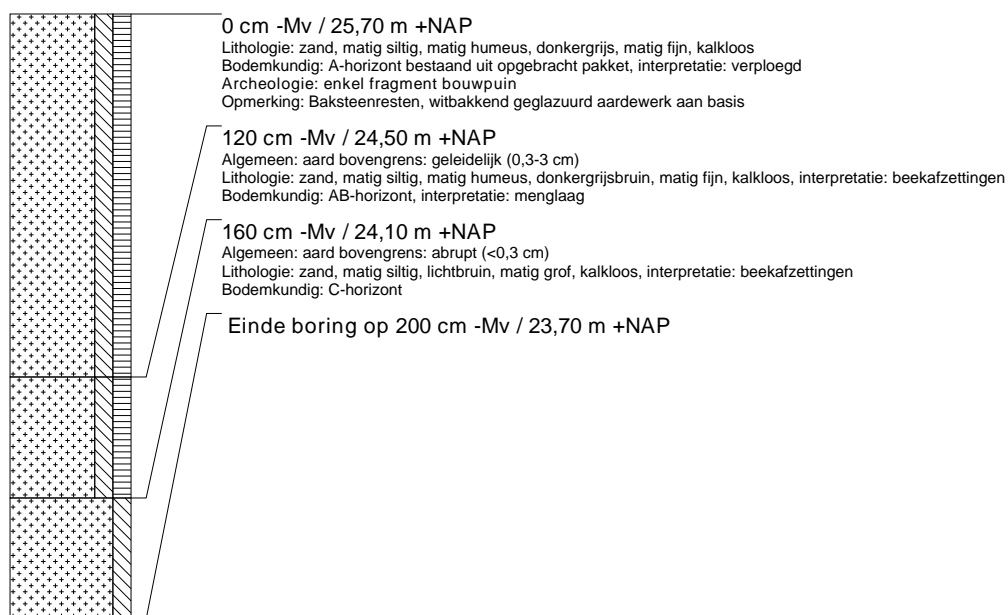
boring: 12442-5

datum: 3-1-2013, X: 247.303, Y: 464.179, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 26,00, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

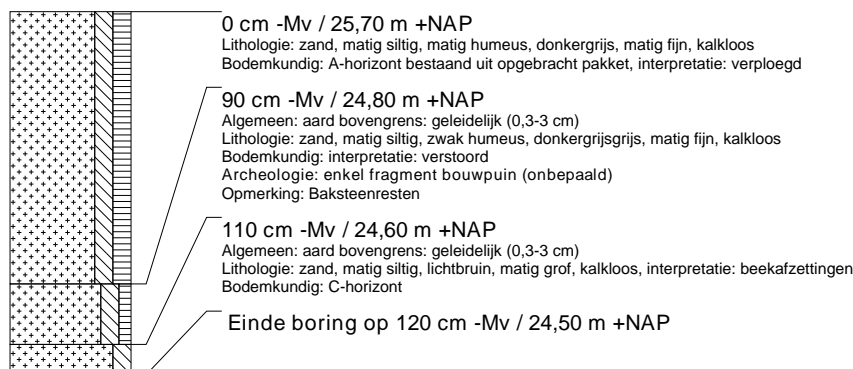
boring: 12442-6

datum: 3-1-2013, X: 247.316, Y: 464.233, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,70, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

boring: 12442-7

datum: 3-1-2013, X: 247.333, Y: 464.271, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,70, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

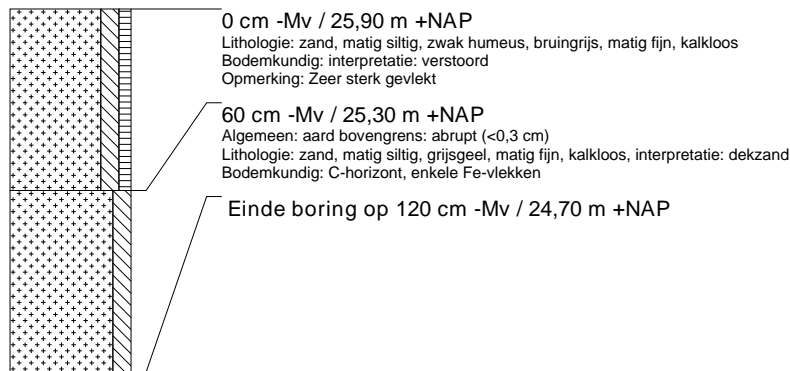
boring: 12442-8

datum: 3-1-2013, X: 247.334, Y: 464.326, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,80, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

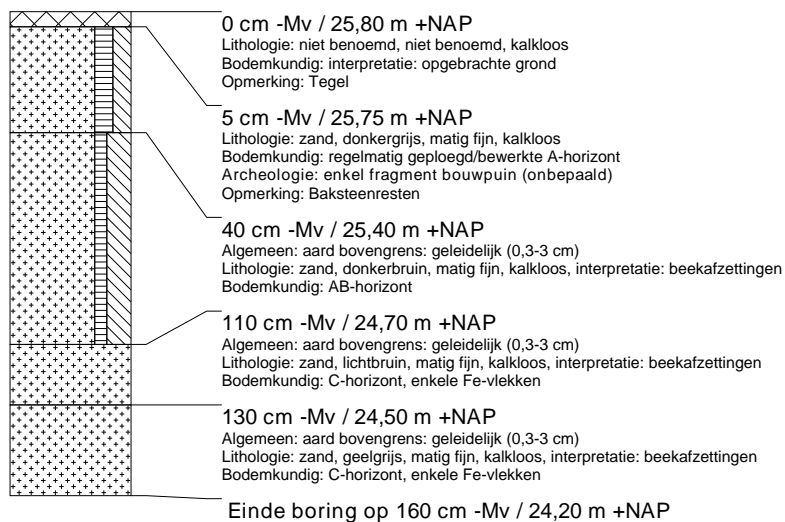
boring: 12442-9

datum: 3-1-2013, X: 247.294, Y: 464.245, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,90, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

boring: 12442-10

datum: 3-1-2013, X: 247.266, Y: 464.202, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,80, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

boring: 12442-11

datum: 3-1-2013, X: 247.210, Y: 464.244, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 34E, hoogte: 25,00, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Overijssel, gemeente: Haaksbergen, plaatsnaam: Haaksbergen, opdrachtgever: Woningcorporatie Domijn, uitvoerder: BAAC bv

